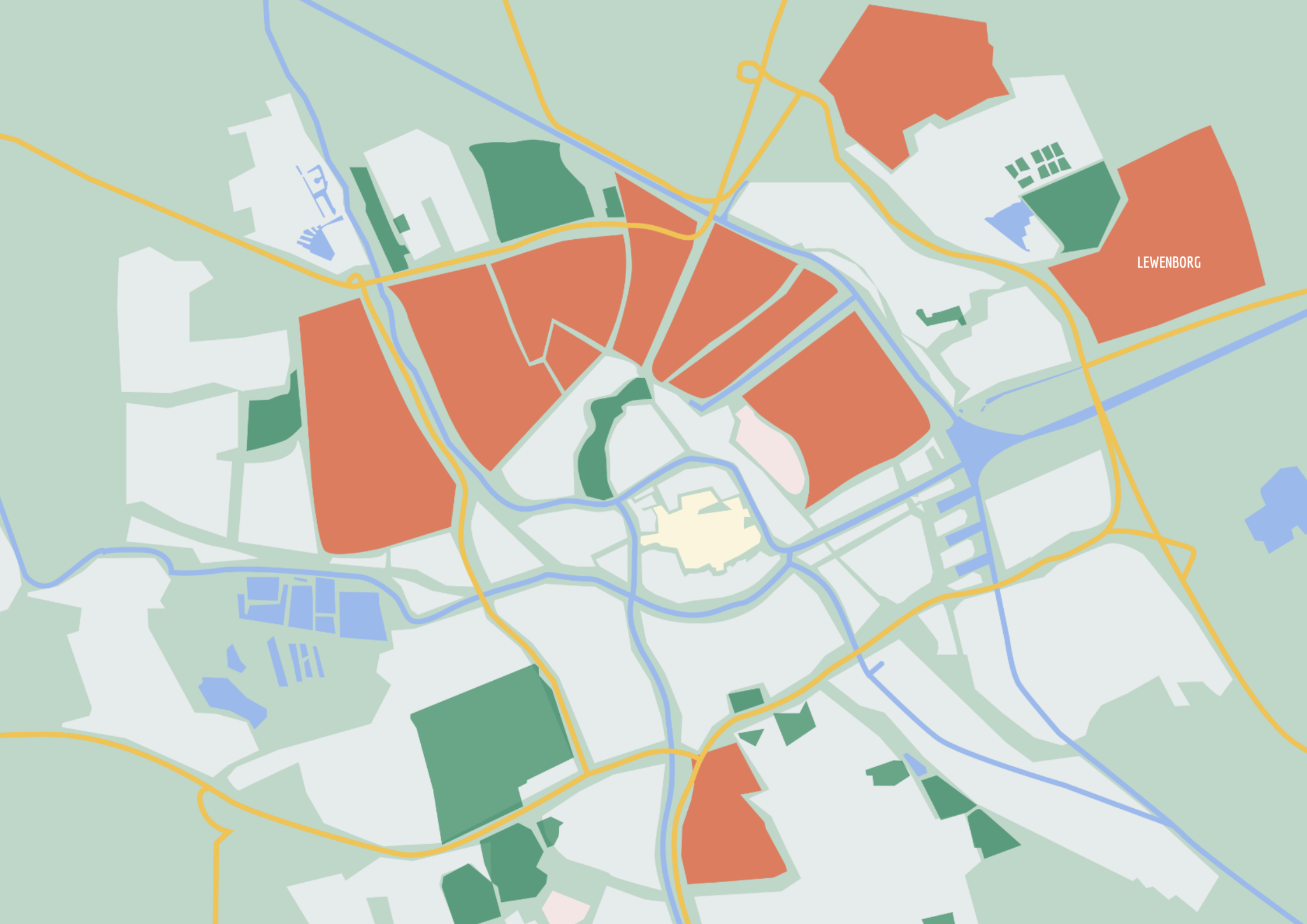

UITVOERINGSPROGRAMMA 2025-2026

WIJKVERNIEUWING

LEWENBORG

LEWENBORG

INHOUDSOPGAVE

WIJKVERNIEUWING OP Z'N GRONINGS	1
HET VERHAAL VAN LEWENBORG	6
DOELEN VOOR LEWENBORG PER THEMA	7
DIT GAAN WE DOEN IN LEWENBORG IN 2025/2026	14

1 WIJKVERNIEUWING OP Z'N GRONINGS

Een flink aantal Groningers heeft moeite om rond te komen, leeft in een onveilige buurt, woont in slechtere huizen, komt niet goed mee op school of lukt het niet om aan het werk te komen. Dit is met name het geval in de naoorlogse stempelwijken in het noordwesten (Vinkhuizen, Paddepoel, Selwerd) en De Wijert ten zuiden van de stad, de oudere wijken aan de noordoostkant (De Hoogte, Indische Buurt, Oosterparkwijk) en de latere uitbreidingswijken Beijum en Lewenborg. Dit zijn stuk voor stuk karaktervolle wijken met bijzondere Groningers, maar ook wijken met structureel een opeenstapeling van allerlei problematiek.

Wijkvernieuwing op z'n Gronings is een aanpak die zich richt op het creëren van sterke coalities op zowel wijk- als stadsniveau, met een focus op de thema's Wonen, Werken, Leren, Veilig Zijn en Meedoen. We formuleren en monitoren doelstellingen aan de hand van deze thema's en passen onze aanpak per wijk aan.

Wijkvernieuwing is een langdurig proces dat continu wordt aangepast aan de actuele sociale en ruimtelijke opgaven. Sinds 2018 werken we voor een aantal wijken (Selwerd, De Wijert, Indische Buurt/De Hoogte, Beijum en Lewenborg) met uitvoeringsprogramma's die elke twee jaar

worden herzien. Onze aanpak, 'Wijkvernieuwing op z'n Gronings', is gericht op een duurzame ontwikkeling in brede zin: een integrale benadering van fysieke en sociaal-maatschappelijke doelen.

Onze visie op wijkvernieuwing

Onze visie is dat gemengde wijken de basis vormen voor een gezonde, ongedeelde stad. De balans tussen kwetsbaar en weerbaar op wijk-, buurt- of straatniveau, moet meer in evenwicht komen. Het mag niet uitmaken in welke wijk je opgroeit voor de kansen die je krijgt in het leven. Een evenwichtige gemengde wijk draagt bij aan gelijkwaardiger kansen voor de wijkbewoners. Het zorgt voor versterking van draagvlak van aanwezige voorzieningen, het zorgt voor minder onderwijssegregatie, het heeft een positief effect op de veiligheid en draagt bij aan het imago van de buurt. In gemengde veerkrachtige wijken komen bewoners elkaar tegen, is er meer wederzijds begrip en kijken bewoners naar elkaar om. Dit is het cement van een samenleving, en versterkt eigen kracht en regie.

Onze aanpak: Wijkvernieuwing op z'n Gronings

Vooraf in de noordelijke wijken van de stad wordt de ongelijkheid, de kloof en het gebrek aan evenwicht gevoeld. We werken samen met

bewoners en partners om de draagkracht van wijken te verbeteren en de weerbaarheid van bewoners te stimuleren. Onze aanpak omvat fysieke, sociale en veiligheidsinterventies, met een focus op het verbeteren van wonen en de woonomgeving.

In het huidige coalitieakkoord hebben we afgesproken de wijkvernieuwing te intensiveren door structurele middelen beschikbaar te stellen, de wijkvernieuwing uit te breiden naar nieuwe wijken zoals Vinkhuizen, en meer aandacht te besteden aan de noordelijke wijken.

Maatschappelijke Coalitie Groningen-Noord

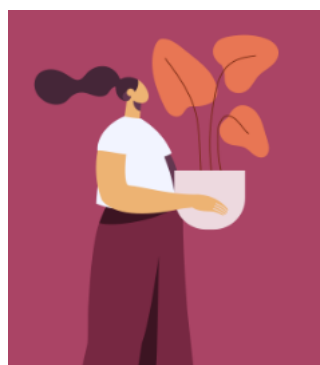
De Maatschappelijke Coalitie Groningen-Noord is in de zomer van 2023 opgericht om samen met bewoners, woningcorporaties, politie, onderwijs, welzijnsorganisaties en andere partners de leefbaarheid en veiligheid in de noordelijke wijken te verbeteren. Per half november 2024 is hiervoor ook een programmadirecteur aangesteld. Dit is onze gezamenlijke ambitie:

"We zorgen ervoor dat bewoners meedoen en kinderen met liefdevolle aandacht opgroeien. Dat zij ervan uit moeten kunnen gaan dat zij ondersteund worden door de hele gemeenschap."

En als dat nodig is ook door maatschappelijke partners met onverdeelde aandacht en hun beste mensen. We zorgen ervoor dat mensen voor zichzelf kunnen zorgen: dat doet je door óf te leren, óf te werken. Daarvoor is nodig dat bewoners een goede passende woning hebben in een prettige buurt, waar je sociaal verbonden bent, naar je burens omkijkt en waar je veilig bent, thuis en op straat.”

Daarom hebben we onze doelstellingen herijkt op vijf thema's: Wonen, Werken, Leren, Veilig Zijn en Meedoen. Deze thema's vormen de basis voor onze wijkvernieuwingaanpak en worden gemonitord met bijpassende indicatoren.

DOELEN PER THEMA

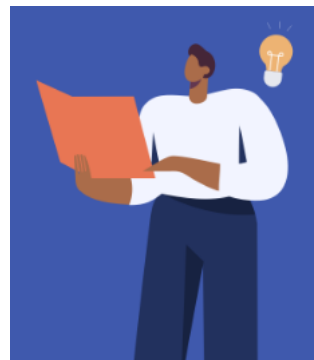
WONEN

- Meer inwoners hebben een passende en betaalbare woning;
- De woningvoorraad is kwalitatief beter met meer duurzame, energiezuinige woningen;
- De omgeving en voorzieningen in wijken sluiten beter aan op de behoeften en wensen van bewoners.

WERKEN

- Meer inwoners hebben een betaalde baan;
- Meer inwoners hebben een eigen, voldoende en stabiel inkomen;
- Minder bewoners hebben problematische schulden die de eigen regie in de weg staan.

LEREN

- Minder kinderen en jongeren hebben leer- en ontwikkelingsachterstanden;
- Meer kinderen en jongeren leren op een manier die pas en waarmee ze vooruitkomen;
- Meer jongeren hebben een passende startkwalificatie en stromen in op de arbeidsmarkt.

VEILIG ZIJN

- Meer bewoners voelen zich veilig;
- Er is minder overlast-avond, ondermijnd en crimineel gedrag;
- Kwetsbare bewoners worden weerbaar en beschermd tegen ongewenst gedrag en criminaliteit.

MEEDOEN

- Meer inwoners hebben regie over het eigen leven en kunnen voor zichzelf zorgen en hulp organiseren als dat nodig is;
- Meer inwoners hebben een sterk sociaal netwerk waarop ze kunnen terugvallen;
- Meer inwoners voelen zich betrokken bij de eigen buurt en kunnen meedoen aan de ontwikkeling in hun buurt;
- Meer inwoners hebben meer vertrouwen in de lokale overheid en maatschappelijke instanties en voelen zich gehoord en gezien.

ANALYSE

Voor een integrale aanpak zijn stevige onderbouwingen nodig. We gebruiken analyses van bevolkingssamenstelling, woningvoorraad en woonomgeving, aangevuld met informatie uit onze tweejaarlijkse leefbaarheidsenquêtes, de ontwikkeling in onze wijkkompassen en gebiedsanalyses.

In een aantal wijken maken we gebruik van Veiligheidseffectrapportages en Zachte Atlassen. Hiermee koppelen we de sociale veiligheid aan fysieke ingrepen en worden deze ook meegenomen in de analyse. Voor Selwerd en De Wijert zijn de VER's reeds uitgevoerd en in Selwerd zijn adviezen ter verbetering van de leefbaarheid en veiligheid met de ketenpartners besproken.

Wonen

De wijkvernieuwingswijken bestaan voor de helft uit corporatiewoningen. Het woningbestand is relatief eenzijdig, waardoor het voor bewoners moeilijker is om in hun eigen wijk te blijven wonen. In een aantal wijken (Beijum, Lewenborg en De Wijert) is de verwachting dat de vergrijzing een stuk hoger dan gemiddeld wordt en daarmee groeit de behoefte naar zorg en een aangepaste leefomgeving. Daarnaast zijn op veel plekken tekenen van verloedering die de wijken minder aantrekkelijk maken, zoals vernielingen, bekladdingen en rommel op straat. Tegelijkertijd zien we dat ruimtelijke inspanningen ervoor hebben gezorgd dat mensen in toenemende mate tevreden zijn met de voortuitgang van hun woonomgeving, met name in Selwerd. Door verduurzaming hebben bovendien steeds meer huizen in Selwerd een hoog energielabel, voor De Wijert, Selwerd en Indische buurt is hier nog een grote inspanning nodig.

	Vinkhuizen	Selwerd	De Hoogte	Indische Buurt	Beijum	Lewenborg	De Wijert	Overig Groningen
Tevredenheid (%)	10%	21%	14%	13%	13%	13%	14%	15%
Lage energielabels (%)	18%	33%	16%	28%	12%	12%	34%	18%
Verloedering (score)	5,1	4,6	4,9	4,4	5,3	5,4	4,3	3,6

Werken

In de wijken leven veel mensen in armoede, met name in Groningen-Noord. Rond een kwart van alle huishoudens heeft een inkomen rond het sociaal minimum. Bovendien zijn er veel mensen die het niet lukt om aan het werk te komen, en is de werkloosheid onder jongeren relatief groot. Hoewel het aandeel minimahuishoudens en de werkloosheid in de afgelopen jaren licht is afgenomen, staat de stap naar een middeninkomen niet gelijk aan bestaanszekerheid. Steeds meer mensen in deze wijken hebben namelijk moeite om maandelijks rond te komen: boodschappen die duurder worden en stijgende energieprijzen komen hier het hardste aan, ook omdat veel huizen slecht geïsoleerd zijn.

	Vinkhuizen	Selwerd	De Hoogte	Indische Buurt	Beijum	Lewenborg	De Wijert	Overig Groningen
Minimahuishoudens (%)	24%	25%	31%	29%	21%	18%	19%	12%
Werkloosheid (%)	13%	13%	19%	15%	15%	12%	12%	7%
Moeite met rondkomen (%)	16%	17%	26%	24%	16%	14%	13%	14%

Leren

In de wijken groeien veel kinderen op in een arm gezin, met name in Selwerd, De Hoogte en Indische buurt. Vanwege de situatie thuis en achterstanden in de omgeving hebben veel kinderen in de basisschoolleeftijd daarbij een verhoogd risico om onderwijsachterstanden op te lopen. Dat een ongunstige startpositie invloed heeft op de verdere ontwikkeling en kansen in het leven, blijkt uit het grote aantal jongeren zonder een startkwalificatie. Opvallend is dat met name in Lewenborg, meer dan een kwart van de jongeren tussen de 18 en 27 jaar niet in het bezit is van een startkwalificatie..

	Vinkhuizen	Selwerd	De Hoogte	Indische Buurt	Beijum	Lewenborg	De Wijert	Overig Groningen
Kinderen in armoede (%)	24%	32%	40%	29%	15%	17%	22%	6%
Risico op leerachterstand (%)	16%	17%	26%	24%	16%	14%	13%	5%
Geen startkwalificatie (%)	13%	10%	14%	10%	21%	28%	9%	5%

Veilig Zijn

In de wijkvernieuwingswijken voelen mensen zich vaker onveilig, met name in Groningen-Noord. Hoewel die beleving niet altijd hoeft te betekenen dat er daadwerkelijk sprake is van gevaar, is wel bekend dat (drugs)criminaliteit steeds meer voet aan de grond krijgt in kwetsbare wijken. In combinatie met de heersende armoede is het risico dat jongeren het verkeerde pad op gaan daar dan ook groter. Mensen in wijkvernieuwingswijken ervaren daarnaast vaker overlast van groepen jongeren en omwonenden. In algemene zin is de meldingsbereidheid laag in straten en buurten waar bewoners het moeilijk hebben. Dat is een extra reden om nog zichtbaarder te zijn voor bewoners en samen op te treden tegen criminaliteit en overlast.

	Vinkhuizen	Selwerd	De Hoogte	Indische Buurt	Beijum	Lewenborg	De Wijert	Overig Groningen
Onveiligheid (%)	34%	36%	35%	31%	25%	20%	17%	17%
Risico jonge aanwas (%)	7%	5%	11%	6%	10%	8%	6%	4%
Overlast (score)	5,2	4,4	5	4,9	4,4	4	3,9	3,7

Meedoen

Door die opeenstapeling van problematiek haken steeds meer mensen af. De eenzaamheid neemt toe, bewoners verliezen hun betrokkenheid bij de buurt en helaas steeds vaker ook het vertrouwen in de overheid en instellingen. Het vertrouwen heeft zich daarentegen de laatste jaren positief ontwikkeld in De Hoogte en Indische buurt. Daarnaast is het zo dat mensen in deze wijken vaker geestelijke of lichamelijke gezondheidsproblemen hebben, die deelname aan de samenleving belemmeren.

	Vinkhuizen	Selwerd	De Hoogte	Indische Buurt	Beijum	Lewenborg	De Wijert	Overig Groningen
Fenzaamheid (%)	30%	33%	38%	34%	26%	24%	27%	26%
Actief betrokken (%)	22%	19%	17%	22%	27%	24%	17%	25%
Wantrouwen (%)	28%	26%	17%	18%	22%	23%	24%	14%

LEESWIJZER

In alle uitvoeringsprogramma's wijkvernieuwing 2025-2026 hebben we aandacht voor bovenstaande thema's en doelen en coördineren we de gemeentelijke projecten in de wijken.

Voor de wijken in Groningen-Noord (Selwerd, De Hoogte, Indische buurt en straks Vinkhuizen) nemen we de actielijnen uit het uitvoeringsprogramma van de Maatschappelijke Coalitie (NPLV) over, zodat duidelijk is onder welk thema deze interventies plaatsvinden. Daar waar gewerkt wordt met andere actielijnen, in Beijum, Lewenborg en De Wijert, laten we zien aan welke thema's en doelen de actielijnen bijdragen.

Onder de actielijnen worden de projecten en interventies genoemd die we in de betreffende wijk gaan uitvoeren in 2025 en 2026. We continueren succesvolle interventies en betrekken meer partijen uit de Maatschappelijke Coalitie bij de voorbereiding en uitvoering van deze interventies.

in onze speeltuin

- Mag iedereen meedoen
- Zorgen we voor elkaar
- Lossen we ruzies samen op
- Houden we het samen schoon

Lewen BORG

2 HET VERHAAL VAN LEWENBORG

Lewenborg is als voorloper van een bloemkoolwijk een groene wijk die in de jaren 70 is gerealiseerd met een woonervenstructuur en veel groen. Begin jaren 80 waren de meeste woningen gereed. Lewenborg is een grote woonwijk van bijna 9000 inwoners ten noordoosten van de stad en ligt relatief ver van het stadscentrum. Vanaf de start was het een wijk met veel eengezinswoningen in de woonerven en hoogbouw in het centrumgebied. Begin van deze eeuw heeft er fysieke wijkvernieuwing plaatsgevonden in het centrum van de wijk, waarbij veel hoogbouw heeft plaatsgemaakt voor lage appartementencomplexen en eengezins koopwoningen. De meeste voorzieningen liggen nu geclusterd langs het centrale fietspad door de wijk. Deze wijkvernieuwing van het centrumgebied betekende een structurele verbetering voor de wijk. De wijkkring en het fietspad zijn ook de structurerende elementen in een wijk waar je snel verdwaald. De verbinding met de stad bestaat uit een speciaal aangelegde busbaan die ook de naastgelegen wijk Beijum met de stad verbindt. Aanvullend zijn er fietsroutes naar het centrum gerealiseerd. Tussen Lewenborg en Beijum vinden we het recreatiegebied Kardinge met haar sportvoorzieningen en transferium.

De wijk bestaat uit drie buurten: Lewenborg Noord, Lewenborg-Zuid en Lewenborg-West.

In Lewenborg is 39% van het aantal woningen sociale huur. In Noord en Zuid meer dan 50%. Kenmerkend voor deze wijk is ook de opzet van de groenstructuur volgens het gedachtegoed van Le Roy. Dat gebied wordt nog steeds grotendeels beheerd door een stichting bestaande uit bewoners. Met de wijkvernieuwingsaanpak in 2004 ontstonden ook donkere en onoverzichtelijke hoekjes en werd het onderhoud lastiger. Het groen voldoet in veel gevallen niet meer aan de huidige behoeften. De bewoners van Lewenborg waarderen hun groene wijk maar vinden dat hun wijk verloedert. De scores op verloedering zijn het hoogst van de hele gemeente.

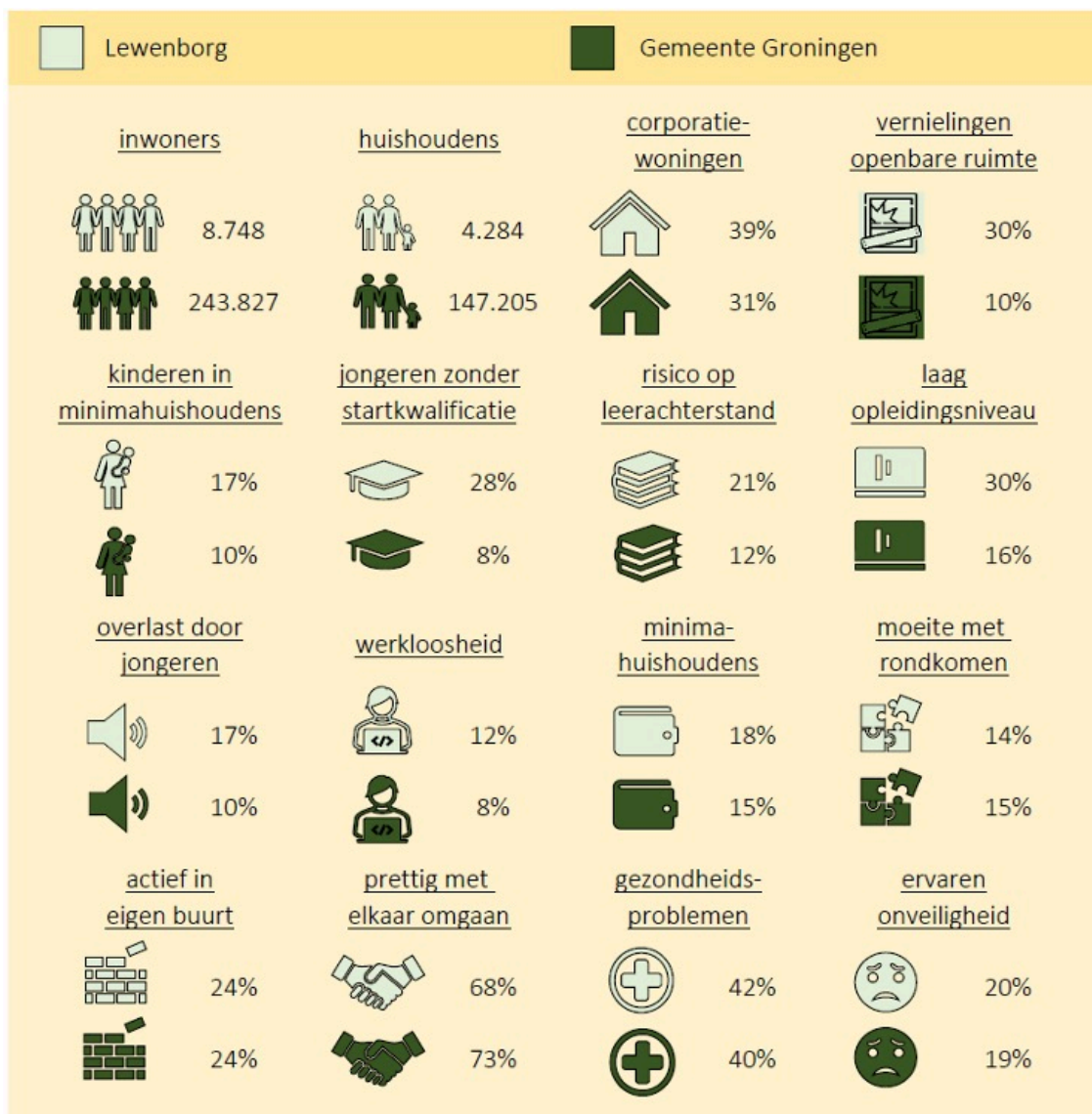
Lewenborg is sinds 2022 weer een wijkvernieuwingswijk. Het wijkvernieuwingsplan Lewenborg Leeft! is gemaakt waarbij zorgen en wensen zijn opgehaald bij bewoners en organisaties in de buurt. De uitvoering is gestart in 2023.

De actielijnen waaraan we aan werken veranderen niet. Wel plaatsen we nieuwe accenten. We zetten nog meer in op bewonersbetrokkenheid, sociale samenhang en bereik van kwetsbare bewoners

(achter de voordeur) door meer inzet van sleutelfiguren en ervaringsdeskundigheid. Daarbij maken we gebruik van de ervaringen van Kansrijk Groningen en de Stratenaanpak. We hebben meer aandacht voor de jeugd, met preventieve interventies en een doorgaande lijn met bijvoorbeeld de brugfunctionarissen. Uiteindelijk is ons doel op termijn dat de buurtnetwerken formeel en informeel zo sterk zijn dat extra inzet niet meer nodig is.

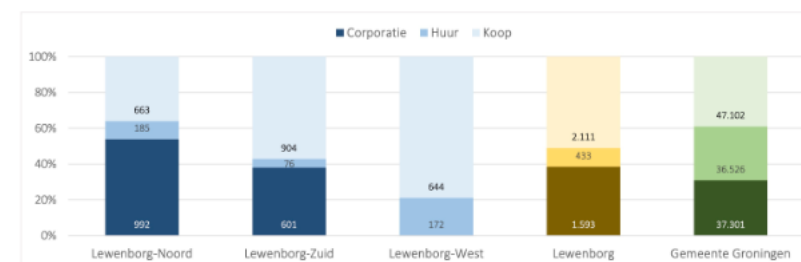
Met deze wijkvernieuwing willen we de samenhang en verbinding in de wijk versterken om de sociale draagkracht te vergroten. We omarmen hierbij het gedachtegoed van de Vreedzame Wijk en maken gebruik van de kracht van de inwoners van de wijk Lewenborg. Door zowel in te zetten op sociale én fysieke maatregelen verbeteren we de leefbaarheid van de wijk. We creëren met de maatregelen niet alleen een stevige basis voor de toekomst maar bieden ook een vangnet voor inwoners. De wijkvernieuwing is een tijdelijke impuls maar zorgt er wel voor dat projecten en initiatieven ook ná de wijkvernieuwing door gaan. Een toekomst waarin de inwoners met elkaar en voor elkaar klaar staan en waar iedereen meetelt.

3 OPGAVEN EN DOELEN VOOR LEWENBORG PER THEMA

WONEN

Het percentage sociale huur ligt in Lewenborg Noord en Zuid rond het maximaal gewenste percentage (50%). De sociale woningvoorraad is vrij eenzijdig met veel (relatief) goedkope eengezins huurwoningen. De huurwoningen zijn vooral geconcentreerd in kleine gebieden. De huurvoorraad is voor een groot deel naar energielabel B of hoger gebracht. Bij de koopwoningen ligt er nog wel een verduurzamingsopgave, hoewel de meeste woningen al wel minimaal label D hebben. Toch is er nog steeds een hoog energieverbruik in delen van de wijk, ook in woningen met een goed label. Er zijn geen sloop- en nieuwbouwplannen voor Lewenborg. Dus de huidige verhouding tussen sociale huur en koop/dure huur verandert niet. Positief signaal is ook dat het percentage bewoners met een verhuishwens lager is dan gemiddeld. Met de woningcorporaties gaan we in gesprek over hoe in de straten waar nu veel gezinnen met complexe problematiek wonen, de concentratie probleemgezinnen kunnen verminderen.

Lewenborg vergrijsst. De wijk is gebouwd vanaf de jaren 70 en de veelal jonge bewoners/ gezinnen die er toen zijn komen wonen, zijn er blijven wonen en worden nu oud. In de afgelopen jaren is het aandeel senioren (65+) toegenomen met gemiddeld een procent per jaar. Veel ouderen willen graag in Lewenborg blijven wonen. Maar het woningaanbod en de woonomgeving is daar nog onvoldoende op afgestemd. Deze uitdaging speelt niet alleen in de wijk Lewenborg maar in de hele gemeente Groningen. De gemeente komt daarom volgend jaar met nieuw beleid op het gebied van doorstroming, woonvormen en benodigde zorg. In Lewenborg met veel kwetsbare ouderen zal een extra inspanning nodig zijn. In 2024 is er een onderzoek gedaan naar de aanpasbaarheid van de bestaande woningvoorraad in Lewenborg. Maar een heel klein deel van de woningen is tegen acceptabele kosten aanpasbaar. Wel wordt met een woningcorporatie gekeken of een appartementencomplex in de nabijheid van een 24 uren zorglocatie 'zorg-geschikt' kan worden gemaakt. In 2024 is in Beijum dagbesteding voor mensen met dementie (Odensehuis) gerealiseerd

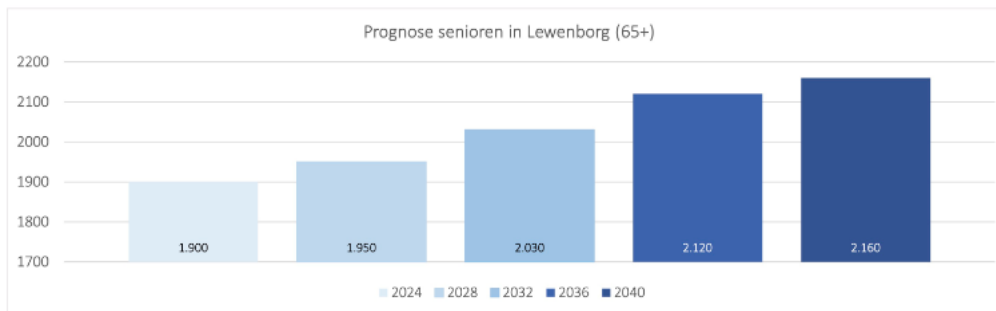
Het in 2024 geformeerde Platform Ouderen Lewenborg heeft in beeld gebracht wat er volgens hen moet gebeuren om lang in Lewenborg te kunnen blijven wonen, waaronder ook aandacht voor kwaliteit van de openbare ruimte (o.a. toegankelijk, ontmoetingsplekken) en nabijheid van voorzieningen. Het actiegerichte plan biedt een goede basis om samen met de inwoners van Lewenborg te werken aan een betere woon- en leefomgeving voor ouderen.

Veel bewoners zijn tevreden over de aanwezigheid van groen, sportplekken, en speelplekken voor kinderen. Bewoners vinden vaak dat er voldoende plekken voor verkoeling zijn en ervaren weinig overlast van weersomstandigheden zoals hitte of regen in de wijk. Maar over het onderhoud van de woonomgeving zijn bewoners zeer ontevreden. Volgens bewoners verloedert de wijk. De scores hierop stijgen en zijn nu het hoogste in de gemeente. Een groot deel bewoners heeft met name last van vernielingen (30%) en verrommeling (37%) van de openbare ruimte.

We maken afspraken met de woningcorporaties over de toewijzing van woningen in kwetsbare straten. We zetten in op voldoende woonruimte en aandacht voor ouderen, die zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen, met passende en bereikbare zorg en ondersteuning.

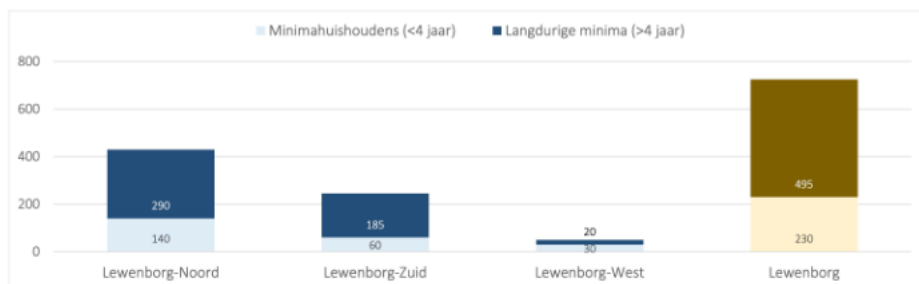
Er zijn goede verbindingen met voorzieningen, de binnenstad en andere wijken en inwoners zijn trots op het groen in hun wijk. Lewenborg is een duurzame wijk waar wordt gewerkt aan energieneutrale woningen.

WERKEN

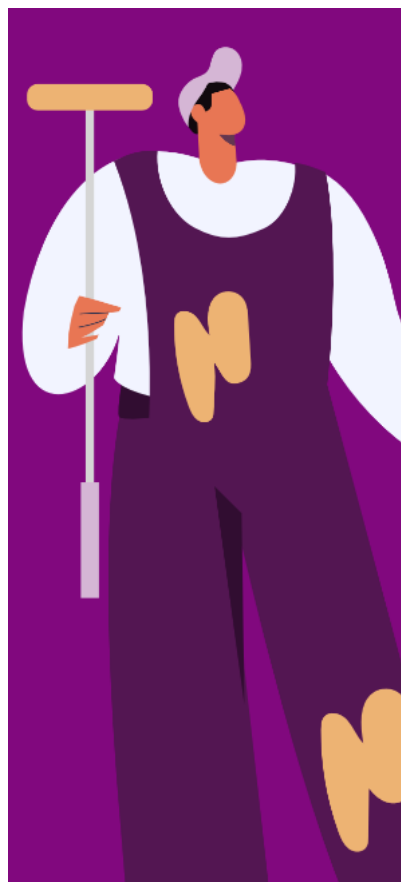
Op het gebied van werken scoort Lewenborg ongunstig ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Er is vooral sprake van een hoge werkloosheid, met name onder jongeren. Ook is er een relatief grote groep bewoners die al minstens vijf jaar leeft van een bijstandsuitkering. Op sociaal-economisch gebied zijn er grote verschillen tussen de buurten Lewenborg Noord en Zuid enerzijds en Lewenborg West en Drielanden anderzijds.

Veel huishoudens hebben moeite met rondkomen, met name in Lewenborg Noord (24%) en Zuid (16%) zijn de percentages nog hoger. Veelal gaat het om huishoudens met kinderen waarvan verreweg de meeste langdurig in die omstandigheden verkeren. Deze groep is door de stijgende kosten gegroeid. Armoede kan leiden tot meerde problemen zoals sociale uitsluiting, stress, slechtere gezondheid en opvoedproblemen.

Van de inwoners behorend tot een minimahuishouding, zijn relatief veel alleenstaand en op leeftijd. Lewenborg vergrijsd en veel ouderen moeten rondkomen met een minimum inkomen; of net daarboven. In Lewenborg-Noord betreft het aandeel senioren (65+) met minimum inkomen zelfs bijna een kwart (24%). Daarnaast is het percentage kinderen dat in Lewenborg Noord en Zuid in armoede opgroeit hoog (respectievelijk 26% en 16%). In Lewenborg leeft 18% van alle huishoudens in een minimasituatie. Deze gezinnen wonen met name in Lewenborg Noord en Zuid. Bovenstaande diagram laat daarnaast zien dat verreweg de meeste van die gezinnen langdurig in een minimasituatie leven

Met een solide sociale basis en functionerende netwerken zijn bewoners beter in staat zelf en onderling eventuele problemen aan te pakken. We versterken de sociale basis en netwerken. We werken gebiedsgericht en met ervaringsdeskundigen om ook mensen die zich niet zelf melden te bereiken. We richten ons daarbij niet specifiek op inwoners die onder de armoedegrens leven, maar in bredere zin op alle kwetsbare inwoners en waar het kan preventief. Een divers pakket aan maatregelen is nodig om ervoor te zorgen dat de volgende generatie niet ook onder de armoedegrens leeft.

We stellen ons ten doel onze bewoners een positief toekomstperspectief te bieden, zonder armoede.

Armoede wordt niet meer overgedragen van generatie op generatie en er is laagdrempelige ondersteuning op maat, zodat iedereen ontwikkelingsmogelijkheden en perspectief heeft. De ondersteuning richt zich bijvoorbeeld op stressreductie, financiële coaching, talentontwikkeling, omscholing of digitale vaardigheden. Voor iedereen een baan of plek die aansluit bij wensen en behoeftes. De potentie en talenten van alle inwoners worden gezien en uitgebouwd.

LEREN

Over de hele linie zijn er veel zorgen over kinderen en gezinnen in Lewenborg. In Lewenborg groeien veel kinderen (vaak langdurig) op in een kwetsbare situatie. Met name in Lewenborg Noord en Zuid. In Lewenborg Zuid leeft 16% van de kinderen in een arm huishouden terwijl dit in het noordelijke deel van de wijk zelfs meer dan een kwart van de kinderen betreft (26%). Lewenborg heeft relatief veel eenoudergezinnen, met name in Lewenborg Noord en West is het aandeel eenoudergezinnen groot (12%). Daarnaast zijn er veel kinderen met een risico op leerachterstand (21%), en ervaren relatief veel bewoners vaak overlast van jongeren (17%).

We weten uit onderzoek dat “de eerste duizend dagen” van het kind cruciaal zijn voor de verdere ontwikkeling. Er zijn grote zorgen over het bereik en de ondersteuning van jonge gezinnen. Veel kinderen die baat zouden hebben bij extra

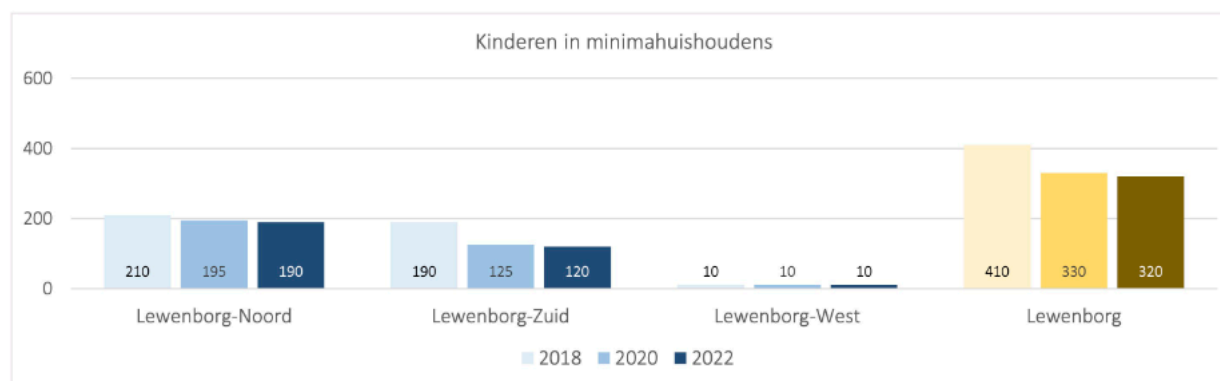
ondersteuning (Voor- en Vroegschoolse Educatie) maken daar nu geen gebruik van. In de gehele gemeente is het bereik en deelname van VVE in Lewenborg het laagst (46%) en er is behoefte aan meer activiteiten. Hierdoor starten er nu toch kinderen met achterstanden op de basisschool, met name op het gebied van taal- en spraakontwikkeling.

Uit cijfers van Zicht op Ondermijning blijkt dat er relatief veel jongeren (tussen 8 en 23) risico lopen om te belanden in drugscriminaliteit (jonge aanwas), namelijk 12% (70 jongeren) in Lewenborg-Noord, 9% (60 jongeren) in Lewenborg-Zuid en 8% in Lewenborg-West (30 jongeren). Ook verlaten relatief veel jongeren, 29% (270 jongeren) zonder startkwalificatie het onderwijs. Bij de jongeren blijkt een grote behoefte aan veilige ontmoetingsplekken waar ze zich breed kunnen ontwikkelen, ontmoeten en samenwerken.

We stellen ons ten doel dat ieder kind, iedere jongeren onderdeel is van de gemeenschap waarin hij/zij zich gezien, gehoord, geliefd én veilig voelt. Ieder kind krijgt de kans om gezond te leven (eten en bewegen) en de kans om zijn/haar talenten te ontwikkelen (onderwijs, kunst hobby). Daarbij zijn er laagdrempelige en vindbare regelingen en structuren om ouders te helpen bij de opvoeding.

We streven ernaar om het grootste deel van de jonge ouders (-9m maanden tot 4 jaar) te bereiken.

VEILIG ZIJN

De ervaren onveiligheid ligt in Lewenborg inmiddels op het gemeentelijke gemiddeld. We zien hier een positieve ontwikkeling, want vier jaar geleden lag dit nog boven het gemiddelde.

Uit de gegevens van politie en Meldpunt Zorg en Overlast blijken er veel meldingen over jeugd, burenoverlast en drugscriminaliteit. De bewoners hebben het idee dat bedreiging, vernieling van auto's en mensen met wapens op zak vaak voorkomen in de buurt. De politie maakt zich zorgen over criminele jeugdgroepen in Oost en over ondermijning en cybercriminaliteit. De relatie tussen de thema's veilig zijn en leren is in Lewenborg en Beijum dan ook groot. De groep jongeren die geen startkwalificatie of werk heeft is groot, en dan gaan ze andere dingen doen.

Gelukkig neemt het aantal meldingen wel toe. Bewoners durven weer te melden en zich meer op straat te begeven. Er is een relatief hoog aantal overlastmeldingen gerelateerd aan de woonomgeving. Dit correspondeert met de ontevredenheid over het onderhoud van de woonomgeving. In de openbare ruimte zijn op verzoek van bewoners een aantal aanpassingen gedaan die hun onveiligheidsgevoelens verminderen.

We streven ernaar om de openbare ruimte voor alle inwoners toegankelijk en veilig te laten zijn, waarbij de bewoners prettig samenleven, zonder overlast.

MEEDOEN

Op het gebied van meedoen zien we in Lewenburg wisselende cijfers. De sociaal-culturele deelname, uitgaan, lid zijn van verenigingen en bezoek aan wijkgebouwen is onder het gemeentelijk gemiddelde. Het sociale netwerk van bewoners uit Lewenburg bestaat vooral uit contact met buren en buurtgenoten en minder uit contact met familie en vrienden. Verder geven bewoners aan dat zij weinig contacten hebben met wie ze echt kunnen praten en om hulp kunnen vragen. Opvallend is dat bewoners zich relatief iets minder vaak eenzaam voelen dan gemiddeld in de gemeente, maar dit is de afgelopen jaren wel gestegen.

De actieve betrokkenheid van bewoners bij het samen leven in Lewenburg is hoog. Maar het vertrouwen in de gemeente is relatief laag. Het percentage wijkbewoners dat zich inzet voor buren, mantelzorger is, of het gevoel heeft dat buurtgenoten een oogje in het zeil houden ligt boven het gemiddelde. De omgang tussen groepen licht rond het gemiddelde, er is niet meer discriminatie dan elders. De sociale samenhang in de buurt ontwikkelt zich de laatste jaren op een positieve manier. Er zijn meer mensen die zich in de wijk thuis voelen en vinden dat er veel saamhorigheid is. Mensen geven de buurt gemiddeld een 8 als rapportcijfer voor hoe prettig het wonen in de buurt is. Wat daarbij opvalt is dat veel bewoners al langer dan tien jaar in dezelfde woning in de buurt wonen en er dus relatief weinig verhuisd wordt.

Deze actieve betrokkenheid is een stevige basis voor ons uitvoeringsprogramma. Dit is een kracht die ingezet kan worden binnen verschillende actielijnen. Omdat op het gebied van opgroeien en leren de grootste uitdaging voor de ontwikkeling van de wijk ligt, wordt het principe van de Vreedzame School voor de hele wijk ingezet. Dit principe leert kinderen wat het betekent om te leven in een democratie. Het constructief oplossen van conflicten met mediatie, het creëren van een positieve sociale en morele norm en het bevorderen van sociale verbondenheid en gemeenschapszin zijn belangrijke uitgangspunten in deze pedagogische visie. Dit gedachtegoed breiden we uit naar de wijk zodat er meer samenhang tussen de verschillende initiatieven en projecten ontstaat. Maar ook een belangrijke basis en gemeenschappelijke taal om te kunnen omgaan met de grote diversiteit van de inwoners van Lewenburg.

We stellen ons ten doel om Lewenburg een vreedzame wijk te laten zijn, waar we op elkaar letten elkaar kunnen ontmoeten, en van elkaars kracht/talent gebruik kunnen maken en niemand eenzaam is. In de wijk zijn voldoende mogelijkheden voor alle leeftijdsgroepen om gezamenlijke interesses te delen, aan activiteiten deel te nemen, initiatieven te ontplooiën of elkaar te ontmoeten, waarbij ook de mogelijkheid bestaat dat verschillende leeftijdsgroepen met elkaar kunnen optrekken, met betekenisvolle contacten. Inwoners werken met elkaar samen om er een nog fijnere wijk van Lewenburg te maken, waarbij iedereen de kans krijgt om hieraan bij te dragen en er zijn voldoende ontmoetingslocaties binnen en buiten voor alle groepen bewoners. Er zijn genoeg activiteiten en mogelijkheden om te bewegen en ontmoeten en er wordt hulp en ondersteuning geboden vanuit eigen sociale netwerk in de buurt.

4 DIT GAAN WE DOEN IN LEWENBORG IN 2025/2026

De wijkvernieuwing in Lewenborg richt zich vooral op het verminderen van de effecten van armoede en het verbeteren van de kansen van kinderen die opgroeien in kwetsbare gezinnen door armoede en/of andere problemen. Ook moeten we inspelen op de toenemende vergrijzing. De aanpak krijgt vorm langs vijf thematische sporen. Vanaf 2022 is er in de wijkvernieuwing Lewenborg de aandacht vooral gericht op jeugd, ouderen, woonomgeving en ontmoeting. We werken samen met de lokale partners en bewoners.

Actieplan Wonen en oud worden

Met woningcorporaties en het platform ouderen uit Lewenborg is een analyse gedaan op wat er zou moeten gebeuren om lang en goed thuis te kunnen blijven wonen. Uit onderzoek is gebleken dat de meeste woningen in Lewenborg niet of beperkt aanpasbaar zijn voor mensen met een zorgvraag. Er zijn ook geen locaties voor nieuwbouw. We maken met bewoners en woningcorporaties een plan voor hoe bewoners die dat willen zo lang mogelijk in de wijk kunnen blijven wonen.

Er wordt hierbij voortgebouwd op het programma ouderen en wonen en zorg.

Woonvisie

Anders dan in de andere wijken is er voor Lewenborg geen actuele woonvisie gemaakt (o.a. omdat er in Lewenborg geen grote bouw- of herstructureringsopgaven zijn). Gezien de samenstelling van de wijk, de woonzorgopgave (vergrijzing), en de nieuwbouwwontwikkelingen rondom de wijk, maken wij in 2025 een woonvisie voor Lewenborg. Ook brengen we in beeld welke maatregelen ter verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte wenselijk en mogelijk zijn en hoe we een informatiepunt voor ouderen kunnen inrichten. We willen samen met de corporaties de langetermijn ontwikkeling van wonen in Lewenborg onderzoeken.

Zorg- en welzijnsnetwerk

We zetten een laagdrempelig en goed bereikbaar buurtgericht zorg- en welzijnsnetwerk op, waar ouderen terecht kunnen voor zorg en ondersteuning.

Actieplan Veilige fijne groene en duurzame wijk

Er is gestart met een intensieve Sociale Stratenaanpak in twee straten waar veel overlast en andere sociale problematiek is. De eerste resultaten daarvan worden zichtbaar. De intensieve samenwerking tussen corporaties, Veiligheid en WIJ werpt zijn vruchten af. We gaan deze aanpak de komende periode verder intensiveren en koppelen aan andere succesvolle aanpakken zoals Kansrijk Groningen. In deze straten is ook de verloederende van de openbare ruimte erg zichtbaar. We gaan dit samen met Stadsbeheer en bewoners verbeteren.

Op basis van de wensen van bewoners zijn er het afgelopen jaar meer projecten uitgevoerd. Er ligt een plan voor vernieuwing van het winkelplein om ontmoeting te stimuleren en de hittestress te reduceren. De uitvoering hiervan start begin 2025.

Sociale Stratenaanpak

Met de Sociale Stratenaanpak werken we aan het terugdringen van overlast en sociale problemen en aan het versterken van de sociale samenhang in de straat. Deze aanpak continueren en

intensiveren we de komende jaren. Onder ander door verbinding te maken met de aanpak Kansrijk Groningen (buddy's) en Positief opgroeien (brugfunctionarissen) en Kansrijke Start. Hierdoor kunnen de problemen die in die straten spelen beter in samenhang en liefst met één plan worden aangepakt.

Opgaven in een wijk concentreren zich veelal rondom één of enkele straten in die wijk. De (Sociale) Stratenaanpak is een manier van werken waarbij we per straat (straten) met fysieke en sociale maatregelen werken aan de verbetering van de leefbaarheid en veiligheid. De aanleiding voor de stratenaanpak kan verschillen: het startpunt kan bijvoorbeeld de aanleg van een warmtenet zijn of er kan sprake zijn van veiligheidsincidenten. Kern van de aanpak bestaat uit het bieden van effectief maatwerk door optimaal gebruik te maken van verschillende professionals in de wijk (sociaal werk, financiële hulpverlening, veiligheid, fysiek) in combinatie met organisatie en inzet van de bewoners zelf.

Met de stratenaanpak creëren we zo met inwoners en betrokken partijen lokale 'minimaatschappelijke coalities'.

Ruimtelijke visie

In het uitvoeringsprogramma Lewenborg Leeft! uit 2022 is het ruimtelijke aspect van de wijkvernieuwing nog onvoldoende verkend. We onderzoeken hoe we de ruimtelijke omgeving kunnen verbeteren dat deze het oplossen van de sociale opgaves ondersteunt. Onderdelen van de

ruimtelijke visie zijn onder andere het functioneren van de woonerven, veiligheid, voorzieningen, en de loop-en fietsroutes in de wijk. Ook anticiperen we op nieuwe wijken rondom Lewenborg en demografische ontwikkelingen.

Op basis van bewonerswensen zijn in 2023 en 2024 meerdere speelvoorzieningen gerealiseerd, voor alle leeftijden. De komende jaren worden acties ondernomen om de verloederding tegen te gaan en ontmoeting te stimuleren.

Aantrekkelijke omgeving winkelcentrum

Het huidige winkelplein is verloederd en heeft last van hittestress. Ook is het geen prettige verblijfsplek die ontmoeting stimuleert. In 2024 is een plan gemaakt (realisatie in 2025) voor het verbeteren van het winkelplein en is het daarvoor benodigde investeringsbudget toegekend. In 2025 maken we met bewoners en wijkpartners een activiteitenprogramma om er ook een beter functionerende ontmoetingsplek van te maken.

Legenda	
	Verharding gebakken klinker df, kleur bruin als bestaand halfsteensverband
	Verharding gebakken klinker df, kleur geel als bestaand halfsteensverband (deels herbruik)
	Verharding betonklinker kf, antraciet als bestaand elleboogverband
	Gazonband, klein hoogte verschil van 5 cm tevens gidslijn
	Verhoogd plantvak met zitrand
	Zitrand op betonrand, met en zonder rugleuning
	Boombank, zonder rugleuning
	Nieuw te planten boom
	Haag
	Beplanting
	Beplanting met meerstammig struik (krent of vlinderstruik)
	Boomrooster, hergebruik
	Fietsleunhek / fietsennietje, RVS, als bestaand
	Lichtmast paaltop, bestaand/verplaatst
	Afvalbak
	Bestaande boom, behouden

project Lijzijde

project Lijzijde

apliefn

Wijkenergieplan

Vooral in de koopvoorraad zijn nog veel woningen niet verduurzaamd. Maar ook in de wel verduurzaamde woningen is soms het energieverbruik nog hoog. Ook is er nog steeds energiearmoede in Lewenborg. Een ambitieuze groep wijkbewoners, verenigd in Lewenborg energie, wil graag een bijdrage leveren aan het oplossen van de problemen rond energiearmoede en netcongestie door voorlichting te geven over stroomgebruik bij eigen energie-opwek aan wijkbewoners.

Met Lewenborg Energie en het gemeentelijke energieprogramma gaan we een twee-sporenplan maken: 1) voor de huurvoorraad - voorlichting voor bewoners om minder energie te gebruiken en vochtproblemen tegen te gaan in al verduurzaamde woningen. 2. een plan om de koopvoorraad te verduurzamen, onder meer door bewoners inzicht te geven in financieringsmogelijkheden en effectieve en haalbare maatregelen. Daarbij maken we gebruik van de lessen van Kansrijk Groningen door de inzet van ervaringsdeskundigen.

Actielijn Samen tegen armoede

Bij de actielijn 'Samen Tegen Armoede' zetten wij ons in voor een wereld waarin armoede niet alleen wordt verminderd, maar waar we ook voorkomen dat het van generatie op generatie wordt

doorgegeven. Onze ambitie is om armoede effectief te bestrijden door gerichte en persoonlijke ondersteuning te bieden aan iedereen die dat nodig heeft.

Armoede is een complex en veelzijdig probleem dat vaak diepgeworteld is in de omstandigheden van individuen en gezinnen. Daarom geloven wij dat een standaardoplossing niet voldoende is. Dit betekent dat wij maatwerk leveren in onze ondersteuning, omdat wij begrijpen dat geen twee situaties hetzelfde zijn.

Kansrijk Oost

We gaan door met de inzet van Kansrijk Groningen en de Buddyacademie. Deze dragen zeer goed bij aan het doorbreken van armoede. Met de extra inzet vanuit Nationaal Programma "Touekomst" tijd voor toekomst is er de mogelijkheid om meer gezinnen te ondersteunen. Daarbij willen we de ontwikkelde methodiek Kansrijk Groningen meer inzetten door het te verbinden aan de andere pijlers van de Wijkvernieuwing, zoals de stratenaanpak en het breder inzetten van de trainingen van de Buddyacademie voor beroepskrachten en vrijwilligers in de wijk.

Versterken positie De Oude Bieb

De Oude Bieb is een bewonersorganisatie die tien jaar geleden is opgericht. Het is een laagdrempelige organisatie die zich specifiek richt op mensen in armoede en op ouderen. De Oude Bieb organiseert veel activiteiten en biedt een veilige plek voor mensen die een stap willen maken naar de arbeidsmarkt, een basisbaan of vrijwilligerswerk. In de tweedehands winkel

komen ook 'moeilijk bereikbare' bewoners en dit biedt daarmee voor ons mogelijkheden om met die groep inwoners in contact te komen.

Sinds drie jaar is De Oude Bieb gehuisvest in een klein deel van het oude centrum voor jeugd en gezin. Op die locatie kunnen echter geen maaltijden worden bereid en ook voor overige initiatieven is er veel minder mogelijk dan in de voormalige bibliotheek. Ook in de wijkvernieuwing missen we de rol die de Oude Bieb speelde in het bereiken van mensen in armoede, zonder werk, en ouderen met veel vragen en problemen.

We zoeken naar betere huisvesting, waar ook de samenwerking met andere organisaties vorm kan krijgen. Dat is een uitdaging omdat er in Lewenborg nauwelijks ander vastgoed is dan woningen. In de andere ontmoetingslocaties, zoals het DOK, is ook gebrek aan ruimte. Zie ook de actielijn 'Iedereen doet mee' verderop.

Beter bereik en ondersteuning van de meest kwetsbare bewoners

Het blijkt een enorme opgave om een bepaalde kwetsbare groep inwoners te bereiken, en op basis van vertrouwen de inwoner te ondersteunen waar nodig en gewenst. De inzet van Brugfunctionarissen in het onderwijs, de inzet van Buddy's/ervaringsdeskundigheid en inwoners blijkt succesvol om deze groep inwoners te bereiken. Succesfactoren zijn: er simpelweg zijn, tijd hebben en houden, het juiste gesprek voeren vanuit de wens en behoefte van de bewoner, niet gehinderd door wat onze systeemwereld heeft bedacht. We willen meer inwoners in armoede bereiken; met name jonge ouders, laaggeletterden en niet-westerse inwoners. We werken hierbij samen met sleutelfiguren en ervaringsdeskundigen.

In Groningen is er een breed aanbod aan ondersteunende regelingen en voorzieningen. De verschillende organisaties en inwoners geven aan dat een duidelijk bemenst loket kan helpen aan betere bereikbaarheid en bieden van ondersteuning bij het aanvragen etc. We gaan met de organisaties die nu een loketfunctie vervullen in gesprek om gezamenlijk een helder en goed bereikbaar en laagdrempelig infopunt te realiseren.

Actielijn Opvoeden en opgroeien

In de wijkvernieuwing van Lewenborg staat het welzijn en de ontwikkeling van kinderen en jongeren centraal. Ons doel is dat elk kind en elke jongere in Lewenborg de kans krijgt om op te groeien in een gezonde en gelukkige omgeving. Wij geloven dat een sterke gemeenschap begint met een solide basis voor onze jongste leden. Samen met ouders, scholen en andere betrokken organisaties zetten wij ons in voor een omgeving waarin kinderen kunnen floreren.

Het is van groot belang dat ieder kind zich veilig en gewaardeerd voelt, zowel thuis als op school en in de wijk. We streven naar een omgeving waarin kinderen zich gezien, gehoord en geliefd voelen. Daarom zetten we ons in voor het voorkomen van situaties waarin kinderen worden blootgesteld aan armoede of huiselijk geweld. Veiligheid is de basis waarop wij bouwen aan een sterke toekomst voor onze kinderen.

De samenwerking en extra activiteiten van de wijkpartners rond jeugd hebben al resultaat gehad. Door de samenwerking kunnen we snel toenemende jongerenoverlast terug dringen. Voor de kinderen van 4 –12 jaar is er veel georganiseerd om de kansengelijkheid te vergroten. Met de inzet van Kansrijke Start is er nu ook meer focus op de groep 0-4-jarigen. In de groep 12 tot 18 kan de samenwerking tussen wijkpartners nog beter. Er is vooral nog meer

aandacht nodig voor de preventie en de doorgaande lijn.

Er is samen met kinderen en de wat oudere bewoners een aantal nieuwe speelvoorzieningen gecreëerd die uitdagen tot meer bewegen, samenspelen en ontmoeten.

In mei 2024 is er met alle bij jeugd betrokken partijen o.l.v. het Lectoraat Integraal Jeugdbeleid geëvalueerd. We blijven doorgaan met het brede aanbod voor jeugd en ouders. We willen de komende jaren vooral meer geld, tijd en energie besteden aan het bereiken van met name jonge ouders, preventie (-9 maanden tot 18 jaar) en talentontwikkeling van jongeren.

Integraal wijkplan opgesteld voor de doelgroep 0 – 4 jarigen

In Lewenborg werken sociale en medische professionals al samen om zo vroeg mogelijk passende (opvoed)ondersteuning te bieden aan jonge gezinnen. Om de samenwerking verder te verstevigen wordt er samen met verschillende partners een meerjarig integraal wijkplan opgesteld voor de doelgroep 0-4-jarigen. Door extra aandacht te schenken aan vroegsignalering en door betere samenwerking van de betrokken disciplines voorkomen we achterstanden bij kinderen op latere leeftijd. Ook werken we zo aan het versterken van een doorgaande lijn van de voorschoolse periode naar de basisschool.

We besteden extra aandacht aan het bereiken en betrekken van alle (ouders van) jonge kinderen; samen met een ervaringsdeskundige uit de te

vormen poule van ervaringsdeskundigheid (zie aanpak Samen tegen Armoede). Hier starten we begin 2025 mee. Het aanbod van (groeps)activiteiten in de wijk breiden we verder uit; hierbij zijn de wensen en behoeften van ouders leidend.

Verlengde schooldag

De VSD is een (na)schools programma waar kinderen kunnen ontdekken wat ze leuk vinden en waar ze goed in zijn. Ze kunnen bijvoorbeeld meedoen aan sport, tekenen, koken of leren over natuur, techniek en digitale vaardigheden. Met de wijkvernieuwing is een stevige basis gelegd voor

de verlengde schooldag in het basisonderwijs. Inmiddels is er op elke basisschool in Lewenborg met deze extra ontwikkeltijd een mooi aanbod gericht op talentontwikkeling, welzijn, gezondheid en het verminderen van achterstanden. Daarnaast stimuleren we de kinderen om lid te worden van verenigingen en clubs. Het huidige aanbod

versterken we en breiden het uit. Vooral kwetsbare kinderen proberen we nog beter te bereiken.

Verbeteren van de doorgaande lijnen, de overgangen 0 – 4, 4 – 12, 12 – 18

De overgangen van voorschools en school veroorzaken onnodig problemen. Daarom handhaven we de extra ondersteuning die er nodig is voor de meest kwetsbare groep jeugd en ouders en zorgen we ervoor dat de jeugd na de basisschool de activiteiten van het jeugdwerk weet te vinden. Bij de jeugd in groep 8 doen we dat o.a. met/via Kennismaken met het jeugdwerk, de Studio, Bslim, aanbod Voortgezet Onderwijs, zoals Yets, Alleen jij bepaalt. Ook willen we het aantal kinderen dat doorstroomt naar verenigingen en clubs monitoren.

Vreedzame wijk

We breiden het concept van 'De Vreedzame School' uit naar een vreedzame wijk. Dit betekent dat we ons inzetten voor een sterke en hechte gemeenschap, waarin iedereen zich welkom voelt en een stem heeft in de toekomst van de wijk. Samen werken we aan een inclusieve en samenhangende buurt, waar samenwerking centraal staat. We willen het programma graag uitbreiden met meer activiteiten voor de ouders, door trainingen Vreedzaam en Mediatie (omgaan met conflicten) in te zetten voor ouders. Zie ook actielijn iedereen doet mee.

Campus/talentontwikkeling jongeren

De Campus, broedplaats voor talentontwikkeling, is inmiddels gestart op drie VMBO scholen (VMBO Werkman, Heyerdahlcollege, CGS Kluiverboom) en ontwikkelt zich positief. Er is een binnen- en buitenschools programma. Ook de reeds bestaande activiteiten binnen de Campus zoals Yets, Alleen jij bepaalt en de huiswerkbegeleiding zijn succesvol. Er is minder tevredenheid over de koppeling met het WIJ-team en de wijk de doelstelling gericht op het vergroten van de kansen voor jongeren en op de arbeidsmarkt, het toewerken naar een goede keuze gekoppeld aan eigen talent. Er is daarom besloten vooralsnog de opdracht meer door de wijk in de wijk uit te voeren, en vandaaruit de verbinding met het onderwijs te maken.

Het jongerenwerk gaat een talentenprogramma ontwikkelen gericht op het verbreden van kennis over diverse beroepen, ontdekken van eigen talent en drijfveren enz. Op dit moment heeft het jongerenwerk ruim 80 jongeren in beeld. Met de nieuwe programma's gaan ze zich ook richten op een nieuwe groep

Ontmoetingsplekken jeugd

Lewenburg is een kinderrijke wijk. De jongeren 12 – 20 in Lewenburg voelen zich echter op veel plekken in de wijk niet welkom. Ze willen graag een jeugdontmoetingsplek (JOP). Een plek waar ze bij elkaar kunnen zijn zonder overlast te veroorzaken. Recent is samen met jongeren uit de wijk gekozen voor een JOP op het schoolplein van het Alfa-college locatie Kluiverboom. Deze nieuwe

ontmoetingsplek is bedoeld om de jeugd in de wijk een veilige en fijne plek te bieden om samen te komen. We gaan in 2025 deze plek te realiseren. Jongeren en jongerenwerkers hebben samen huisregels gemaakt. Samen met de politie maken ze ook een plan om ervoor te zorgen dat iedereen zich aan de afspraken houdt.

Actielijn Iedereen doet mee

Er gebeurt veel in Lewenburg. Veel inwoners en maatschappelijke organisaties zijn in de wijk actief. Maar er zijn ook inwoners die zich niet thuisvoelen in de huidige ontmoetingslocaties of bij het bestaande aanbod aan activiteiten en ondersteuning. Gezien het aantal kwetsbare inwoners is het van belang daar wat aan te doen. Het gebrek aan laagdrempelige ontmoetingsruimtes is het grootste knelpunt.

Voorzieningsvisie – creëren meer ontmoetingsruimte

Lewenburg heeft een tekort aan ontmoetingsruimten. Het Dok is het enige wijkgebouw met deze functie die is opgenomen in het accommodatiebeleid. Het Dok is vaak vol en te duur voor sommige groepen bewoners. Hierdoor vinden veel groepen bewoners geen plek voor hun activiteiten. De huisvesting van De oude Bieb die ook ontmoeting biedt is veel te klein, bovendien is de oude Bieb niet structureel gefinancierd. Vooral ouderen en mensen met een andere culturele

achtergrond hebben geen plek voor activiteiten die ze graag zouden willen.

Naast het opstellen van een voorzieningsvisie als onderdeel van de ruimtelijke visie, gaan we ook onderzoek doen naar welke informele ruimten in de wijk nog meer gebruikt kunnen worden en hoe die gefinancierd en beheerd kunnen worden. De komende jaren willen we nagaan of we een hiervoor een basisbaner of bewonersorganisatie kunnen gaan inzetten. Hiervoor gaan we een NPG-aanvraag doen.

Vreedzame wijk

Op de scholen in Lewenburg wordt het programma De Vreedzame School gebruikt om kinderen te leren wat het betekent om te leven in een democratie. Het constructief oplossen van conflicten met mediatie, het creëren van een positieve sociale en morele norm en het bevorderen van sociale verbondenheid en gemeenschapszin zijn belangrijke uitgangspunten in deze pedagogische visie. Door het gedachtengoed uit te breiden naar diverse maatschappelijke organisatie in de wijk versterken we de pedagogische visie, en bevorderen we een gemeenschappelijke taal om te kunnen omgaan met de grote diversiteit van de inwoners van Lewenburg, een wijk waar iedereen zich welkom voelt, zeggenschap en kan meedoen. Op deze manier werken we samen aan de civil society, want immers: "it takes a village to raise a child".

De afgelopen jaren is met veel trainingen, de oprichting van een kinder- en een jongerenraad een basis gelegd. We breiden de komende jaren het programma uit met:

- Meer ouderbetrokkenheid bij de Vreedzame wijk door op elke school ouders meer voor te lichten over Vreedzaam, trainingen aan te bieden en ouders op te leiden tot mediators. In te zetten op de schoolpleinen, wijkspiegelplekken enz.
- Vergroten zichtbaarheid van het concept Vreedzame wijk op diverse plekken in de wijk
- Intervisie voor beroepskrachten in de wijk die de training hebben gevolgd.
We gaan de beroepskrachten hierbij ondersteunen.
- Uitbreiding buurtmoeders. De buurtmoeders zijn zichtbaar en vaak aanwezig in de wijk, kennen veel jongeren, gaan met ze in gesprek, spreken ze aan enz. De buurtmoeders willen de groep graag uitbreiden zodat ze nog meer zichtbaar zijn in de wijk.
- Vreedzaam verbinden met andere projecten zoals de Stratenaanpak, JOP, loketfuncties.

Versterken sociale netwerken, voorzieningen en bewonersparticipatie

We willen zorgen voor meer samenhang tussen alle activiteiten en initiatieven, zodat inwoners weten wat er speelt, het brede aanbod kennen en vaker meedoen aan activiteiten of vrijwilligerswerk. We gaan dat doen door:

- Het versterken van de netwerken in de wijk en zorgen voor de verbindingen waar dit wenselijk is, door middel van nieuwsbrieven en een aantal meer informele netwerk-bijeenkomsten in de wijk
- De voorzieningen en activiteiten beter vindbaar te maken voor alle inwoners.
- Gezamenlijk te verkennen hoe we meer structureel vrijwilligers kunnen activeren en koppelen aan organisaties en/of aan hulpvragen van inwoners. (Bijvoorbeeld vrijwilligersmakelaar.)
- Gezamenlijk onderzoeken hoe we inwoners meer kunnen betrekken bij de ontwikkeling van hun wijk. Met name omdat gezamenlijk geconstateerd is dat het huidige BeWoners-Platform Lewenborg erg kwetsbaar is. Het bewonersplatform gaat een start maken met het Buurtlab, met als doel om de positie en zeggenschap van de bewoners een impuls te geven. In 2025 starten we met een pilot.

Inzet wijkondersteuner en -budget

Inwonersinitiatieven dragen bij aan de sociale cohesie, veerkracht en leefbaarheid in de wijk. We willen zeggenschap hiervan bij de inwoners zelf leggen. Het BeWonersPlatform Lewenborg, met

steun van Wijkondersteuner en de gemeente, heeft de randvoorwaarden en kaders voor aanvragen van inwoners uitgewerkt. Sinds 2023 is het wijkbudget gekoppeld aan het digitale platform De stem van Groningen.

We gaan door met de inzet van de wijkondersteuner en het wijkbudget. Vooral niet-westerse groepen, ouders en jongeren proberen we beter te bereiken. Een tussentijdse evaluatie is gepland voor najaar 2024/begin 2025.

DE BUURT

CAMPING

WELKE LEUKE BUURMAN- OF VROUW HEB JIJ ONTMOET OP DE BUURTCAMPING?

GA SAMEN OP DE FOTO, ZET HEM OP [HTTPS://WWW.FACEBOOK.COM/DEBUURTCAMPING](https://www.facebook.com/debuurtcamping) EN WIN EEN PRIJS!

MEER WETEN?

WWW.LEWENBORGLEEFT.NL